

**НАЦІОНАЛЬНИЙ ЮРИДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО**

Кафедра цивільного права № 1

**«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор**

« ____ » _____ 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи римського приватного права»

(вибіркова)

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський) рівень

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Харків 2022 р.

Програма навчальної дисципліни «**Основи римського приватного права**»: галузь знань 08 «Право», спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліфікаційний рівень перший (бакалаврський)

Розробники:

(Борисова Валентина Іванівна, завідувач кафедри цивільного права №1,
кандидат юридичних наук, професор,

Коробцова Наталія Василівна, доцент кафедри цивільного права №1,
кандидат юридичних наук, доцент;

Біляєв Олександр Олександрович, асистент кафедри цивільного права №1,
кандидат юридичних наук)

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри цивільного права № 1
Протокол від «__» _____ 2022 року № 1

Завідувач кафедри

В. І. Борисова

« » _____ 2022 року

ВСТУП

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» розроблена проф. Борисовою В.І., доц. Коробцовою Н.В. та ас. Біляєвим О.О. Навчальна дисципліна «Основи римського приватного права» є вибірковою дисципліною.

Робоча програма визначає дидактичну структуру і тематичну карту навчальної дисципліни відповідно до навчального плану та робочого навчального плану Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, навчально-методичне та інформаційне забезпечення навчальної дисципліни, обсяг навчання, форми й засоби поточного і підсумкового контролю знань студентів усіх напрямків підготовки освітнього ступеня «Бакалавр».

Основною *метою* вивчення даної навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із основними принципами, правовими ідеями, джерелами та інститутами римського приватного права і його впливом на формування та розвиток європейських правових систем; засвоєння студентами понять та категорій римського приватного права.

Завданнями вивчення дисципліни є:

- усвідомлення значення римського приватного права для юридичних наук, його місця в системі наукового пізнання, ролі в дослідженні правової дійсності;
- засвоєння юридичних понять та термінів, що були вироблені римськими юристами та використовуються у сучасній юридичній літературі та законодавстві;
- розуміння суті та причин рецепції римського приватного права;
- формування у студентів розуміння сутності історичних явищ, латинських юридичних термінів та виразів;

- розвиток юридичного мислення та набуття навичок розв'язання цивільно-правових спорів;
- ознайомлення з першоджерелами – текстами римських юристів класичного періоду, положеннями римського приватного права.

При вивченні навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» у студентів мають бути сформовані такі предметні компетентності як: розуміння ролі права у регулюванні відносин між людьми та способів такого регулювання; уміння працювати з джерелами класичного римського приватного права; розуміння ролі римського приватного права у формуванні сучасних правових систем; здатність застосовувати знання з основ римського приватного права для подальшого вивчення навчальних дисциплін цивільно-правового циклу; знання основних понять та термінів римського приватного права; усвідомлення фундаментальних принципів (засад) правового регулювання майнових відносин, що були розроблені римськими юристами; уміння виявляти взаємозв'язки між економічним розвитком Стародавнього Риму та змінами у регулюванні майнових відносин; знання специфіки основних інститутів римського приватного права; розуміння місця римського приватного права серед інших загальнотеоретичних та спеціальних навчальних дисциплін; здатність виявляти основні ідеї римського приватного права; знання основних положень речових прав; розуміння формування системи зобов'язальних відносин; знання основних положень спадкового права; здатність до критичного та системного аналізу правових явищ і застосування набутих знань у професійній діяльності тощо.

Формування предметних компетентностей навчальної дисципліни має сприяти досягненню результатів навчання, передбачених освітньо-професійною програмою першого (бакалаврського) рівня (базова компонента).

						занять	ового контрол ю
--	--	--	--	--	--	--------	-----------------------

1.		Модуль № 1. Загальні положення римського приватного права Лекція. Тема 1. Поняття та предмет римського приватного права. Практичне заняття.	2	2			
2.		Лекція Тема 2. Джерела римського приватного права.	2				
3.		Лекція. Тема 3. Особи. Практичне заняття.	2	6			
4.		Лекція. Тема 4. Сімейне право. Практичне заняття.	2	2			
5.		Лекція Тема 5. Захист прав. Позови. Практичне заняття.	2	2			
6.		Модуль № 2. Речове право. Лекція Тема 6. Загальні положення про речове право.	2				
7.		Лекція Тема 7. Володіння. Практичне заняття.	2				
8.		Лекція Тема 8. Право власності. Практичне заняття.	2	6			
9.		Лекція Тема 9. Права на чужі речі. Практичне заняття.	2	2			

10.		Модуль № 3. Зобов'язальне та спадкове право Лекція Тема 10. Загальне вчення про зобов'язання. Практичне заняття.	2	2			
11.		Лекція Тема 11. Загальні положення про договори (контракти). Практичне заняття.	2	2			
12.		Лекція Тема 12. Окремі види договорів (контрактів). Квазідоговори. Практичне заняття.	4	2			
13.		Лекція. Тема 13. Деліктні зобов'язання. Квазіделікти Практичне заняття.	2	2			
14- 15.		Лекція. Тема 14-15. Загальні положення про спадкове право. Спадкоємство за законом та заповітом Практичне заняття	4	4			
16.		Практичне заняття Тестові завдання		2			
17.		Практичне заняття		2			Залік за результатами і практичних занять

3. ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ, ІННОВАЦІЙНІ ТЕХНОЛОГІЇ ТА ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ

3.1. Навчальна дисципліна «Основи римського приватного права» викладена з дотриманням наступних дидактичних принципів:

- використання компетентнісного підходу в навчанні;
- орієнтації освітньої діяльності на результати навчання, їх систематичний моніторинг і самооцінку;
- позитивної мотивації і сприятливого емоційного клімату (фону) навчання;
- фундаментальності й професійної спрямованості змісту, методів і форм навчання;
- доступності та дохідливості викладення матеріалу;
- зв'язку навчання з життям;
- академічної свободи учасників освітнього процесу;
- урахування особистих можливостей учасників освітнього процесу;
- мотиваційного забезпечення освітньої діяльності;
- модуляризації і тематизації навчального процесу, тощо.

3.2. Зміст навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» викладений із використанням наступних інноваційних технологій:

- проблемного навчання;
- модульної системи навчання;
- інтенсифікації навчання на основі опорних схем;
- організації пізнавальної діяльності;
- саморозвитку;
- дистанційного навчання, тощо.

3.3. При вивченні навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» застосовуються наступні інтерактивні методи навчання:

- пояснювальний;

- дослідницький;
- аналітичний;
- оволодіння знаннями.

4. МЕТОДИ ПЕДАГОГІЧНОГО КОНТРОЛЮ

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за допомогою наступних методів педагогічного контролю:

а) традиційні методи:

- метод усного індивідуального опитування;

б) методи самоконтролю:

- уміння самостійно оцінювати свої знання.

5. ШКАЛА ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Контроль знань в рамках навчальної дисципліни «Основи римського приватного права» здійснюється за результатами недиференційованого заліку, який виставляється за результатами практичних занять.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни виставляється у вигляді: «зараховано» або «незараховано».

6. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

- Стандартизований навчально-методичний комплекс (бібліотека НЮУ) - http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=102:kafedra-cziv%D1%96lnogo-prava-%E2%84%96-1&Itemid=151

- Програма навчальної дисципліни "Основи римського приватного права" : (галузь знань 08 "Право", спеціальність 081 «Право», освітньо-кваліф. рівень перший (бакалаврський)) / Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого ; уклад.: В. І. Борисова, Н. В. Коробцова. О. О. Біляєв. 2021. 28 с.

- Навчально-методичний посібник для практичних занять і самостійної роботи студентів з вибіркової навчальної дисципліни "Основи римського приватного права" для студентів 2 курсу денної форми навчання першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньо-професійної програми «Право» / уклад. : В. І. Борисова, Н. В. Коробцова, О. О. Біляєв. Харків : Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 2021. 41 с.

7. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Джерела римського приватного права:

Дигести Юстиніана /перевод с лат.; отв. ред. Л. Л. Кофанов. Москва : Статут, 2002. 584 с.

Институции Юстиниана /перевод с лат. Д. Расснера /под ред. Л. Л. Кофанова, В. А. Томсинова. (Серия «Памятники римского права»). Москва : Зерцало, 1998. 400 с.

Памятники римского права: Законы XII таблиц. Институции Гая. Дигесты Юстиниана. Москва : Зерцало, 1997. 608 с.

Юлий Павел. Пять книг сентенций к сыну. Фрагменты Домиция Ульпиана / отв. ред. Л.Л. Кофанов. Сер. памятники римского права. Москва, 1998. 287 с.

2. Підручники, навчальні посібники, монографії тощо:

Римське право крізь призму традиції і судової практики : монографія / за ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої. Харків : ЕКУС, 2022. 512 с.

Основи римського приватного права : підручник /за заг. ред. В.І. Борисової, Л.М. Баранової. Харків : Право, 2008. 224 с.

Ф. К. фон Савіньї. Право володіння. Київ : Право України, 2021. 512 с.

Р. А. Майданик, Є. О. Рябоконт. Римське приватне право. Практикум.
Київ : Алерта, 2021. 220 с.

І. В. Тетарчук. Римське приватне право : навч. посіб. Харків : ЦУЛ, 2020.
136 с.

І. М. Шаркова. Римське приватне право (казуси добросовісності) : навч.
посіб. 2013. 101 с.

І. М. Шаркова. Принцип добросовісності в римському приватному праві:
історія та сучасність : монографія / за наук. ред. В. Ф. Опришка. Київ : КНЕУ,
2011. 246 с.

Калюжний Р.А. Римське приватне право. Курс лекцій. Київ : Істина. 2005.
144 с.

О. О. Гайдунін. Римське приватне право. Автодидактичний комплекс.
Київ : ППП, 2003. 53 с.

Римське право : підручник. Харків : Uibris, 1972. 310 с.

Римське право (Інституції). Харків : «Одіссей», 2000. 288 с.

Римське право : підруч. / О.А. Підопригора, Є.О. Харитонов. 2-ге вид. –
К. : Юрінком Інтер. 2009. - 528 с.

Римское частное право. : учебн. /под ред. проф. И.Б. Новицкого и
проф. И.С. Перетерского. Москва : Волтерс Клувер, 2010. 608 с.

Санфилиппо Чезаре. Курс римского частного права. : учебн. / под
ред. Д.В. Дождева. Москва : Изд-во БЕК, 2000. 400 с.

Р. А. Калюжний. Римське приватне право : курс лекцій. Київ : Істина,
2005. 144 с.

Харитонов Є.О. Приватне право як концепт: пошук парадигми:
монографія / Є.О. Харитонов, О.І. Харитонova – Одеса : Фенікс, 2014 – 804 с.

СЕНМК

http://library.nlu.edu.ua/index.php?option=com_k2&view=itemlist&task=category&id=103:osnovi-rimskogo-privatnogo-prava&Itemid=151